

Bijlage:

Raadsvoorstel regionale samenwerking 2021-2024

1. Inleiding

Voor onze inwoners

U bent als raadslid in de eerste plaats volksvertegenwoordiger. In die rol zet u zich in voor het welzijn en welvaart van de inwoners van onze eigen gemeente. De gemeenteraad heeft daarvoor een eigen lokale agenda, die u samen met uw mede-raadsleden hebt vastgesteld. Dit is uw kaderstellende rol. Voor de uitvoering van deze lokale agenda kunt u veel zaken binnen de gemeente zelf realiseren. Maar er zijn ook onderwerpen waar samenwerking met andere partijen voor nodig is. Omdat het van de wet moet of omdat gemeenten anders niet met hogere overheden aan tafel kunnen. Omdat het door deze overheden wordt opgelegd, maar ook omdat er steeds meer taken van het Rijk naar de gemeente gaan.

Meer regionale dimensies

Onze lokale agenda krijgt steeds meer regionale dimensies. Of het nu gaat om een snelfietspad dat verder gaat dan onze gemeentegrens of een krappe arbeidsmarkt waar onze bedrijven last van hebben. Of geuroverlast van bedrijven die net in een andere gemeente liggen, of voorzieningen die onder druk staan vanwege vergrijzing en wegtrekkende jongeren. Onze lokale agenda stelt u steeds meer voor vraagstukken die u beter, sneller of goedkoper samen met andere gemeenten kunt oplossen.

Wij zijn 17+2+...

Regionaal samenwerken is daarvoor een hulpconstructie. Het is geen doel op zich. Deze regionale samenwerking¹, dat bent u, samen met uw mederaadsleden, uw collegeleden en raadsleden en bestuurders uit de regio, van alle 17 gemeenten en 2 waterschappen van Regio Noordoost Brabant. Maar we werken ook samen met andere partners, zoals ondernemers en onderwijsinstellingen. De drie regionale agenda's die wij u met dit raadsvoorstel aanbieden zijn met uw hulp en ondersteuning tot stand gekomen. Deze agenda's zijn een aanvulling op de lokale agenda's en ze helpen u om onze agenda voor onze inwoners, beter, sneller of goedkoper uitgevoerd te krijgen. Ook hier stelt u als raadslid de kaders vast voor de maatschappelijke opgaven.

Trots op Noordoost Brabant

De agenda's zijn het resultaat van een inspirerende 'regioreis' waarin iedereen z'n zegje kon doen. Daarbij hebben we in de regio samen ook de wijze lessen uit het verleden ter harte genomen. Niet op de laatste plaats hebben we in de regio samen ook onze 'trots op Noordoost-Brabant' hervonden. Omdat er meer is dat ons bindt dan scheidt en omdat we in de regio samen vaak dezelfde uitdagingen hebben. Maar vooral ook omdat we het in de regio economisch goed doen.

Voor elkaar en met elkaar

Regionaal samenwerken vraagt om over je eigen gemeentegrenzen heen durven te kijken. Maar ook om vertrouwen, gunnen, elkaars sterkten en zwakten kennen, elkaar helpen en soms een stapje terug doen of juist je nek uitsteken. Dat is niet altijd makkelijk. Maar samenwerken doen we in de

¹ Er zijn ook andere regionale samenwerkingsverbanden, zoals GGD, Omgevingsdienst Brabant Noord, Veiligheidsregio, etc. Deze hebben allen een eigen taak en agenda, waarmee ook de samenhang wordt gezocht.

regio samen voor elkaar en met elkaar voor de inwoners van onze gemeente, zelfs voor de inwoners van de hele regio. De regiodeal die we in de regio samen onlangs hebben ingediend bij het kabinet is een inspirerend voorbeeld van hoe wij elkaar snel kunnen vinden, op dezelfde zorgen én dezelfde uitdagingen. Samen proberen extra financiële steun te krijgen bij onze gezamenlijke opgaven op het gebied van leefbaarheid, leefomgeving en werken. Er is nog geen deal, maar we mogen in de regio nu al trots zijn op ons vermogen tot samenwerken.

2. Wat vooraf ging

De samenwerking in de regio Noordoost-Brabant vindt plaats op basis van een op 19 februari 2014 met de 17 gemeenten en 2 waterschappen overeengekomen convenant. Dit convenant regelt de samenwerking van de overheden (gemeenten en waterschappen) in Regio Noordoost Brabant en de samenwerking van deze overheden met de ondernemers en onderwijs binnen AgriFood Capital. In 2016 hebben de regiopartijen besloten om het convenant te actualiseren en te verlengen tot en met 2020. In 2016 is ook een samenwerkingsovereenkomst overeengekomen van het regionale arbeidsmarktprogramma, dat wordt uitgevoerd door de samenwerking van ondernemers, onderwijs, sociale partners en overheden in Noordoost Brabant Werkt².

Financiële bijdragen

Ingevolge het convenant heeft elke gemeente jaarlijks € 3,- per inwoner voor Regio Noordoost Brabant en AgriFood Capital beschikbaar gesteld. De beide waterschappen stellen jaarlijks gezamenlijk een bijdrage beschikbaar ter grootte van 6,5% van de som van de gemeentelijke bijdragen voor Regio Noordoost Brabant en AgriFood Capital. Voor het uitvoeren van het regionaal arbeidsmarktbeleid wordt door elke gemeente jaarlijks € 1,- per inwoner aan Noordoost Brabant Werkt beschikbaar gesteld³.

Voortzetting

Dit voorstel gaat over de voortzetting van de samenwerking vanaf 2021. De drie genoemde regionale organisaties verzoeken de colleges en dagelijkse besturen van de waterschappen om dit voorstel ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad respectievelijk algemeen bestuur waterschap⁴.

3. Waarom samen?

Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder. Dat is een tegeltjeswijsheid die ook op de regio Noordoost-Brabant van toepassing is. En we komen in de regio samen van ver. Rond 2009 vonden werkgevers, onderwijsinstellingen en overheden elkaar regionaal in de opgave naar een goed functionerende arbeidsmarkt. Enkele jaren geleden hebben de regiopartners nut en noodzaak ontdekt om ook andere uitdagingen samen op de schaal van Noordoost Brabant op te pakken.

² Van 2016-2019 was de naam van deze samenwerking: AgriFood Capital Werkt!

³ Exclusief gemeente Heusden, want deze gemeente zit in een andere arbeidsmarktregio.

⁴ Waar we spreken over gemeenteraden, bedoelen we ook de algemene besturen van de waterschappen. En waar we spreken over colleges van burgemeester en wethouders, bedoelen we ook de dagelijkse besturen van de waterschappen.

De aanleidingen waren divers

Soms werden we in de regio samen ook gedwongen. Hogere overheden wilden met één sterke partij (regio) aan tafel in plaats van met veel gemeenten met verschillende 'monden'. Tegelijkertijd ontstond bij gemeenten de behoefte aan onderhandelingsmacht om subsidies te verkrijgen, zoals voor (snel)fietspaden, natuurnetwerken en klimaatmaatregelen, of het voeren van een gezamenlijke lobby voor bijvoorbeeld grote infrastructurele projecten en een gezamenlijk loket voor bedrijven.

Daarnaast was er sprake van een verplichting tot samenwerken, omdat wetten en regels van hogere overheden daarom vroegen, zoals bij de Participatiewet en de vorming van een regionaal Werkbedrijf, een gezamenlijke aanpak voorkomen voortijdig schoolverlaten en regionale afstemming van woningen, bedrijventerreinen en detailhandel. Maar denk ook aan de zeer recente verplichting om te komen tot een regionale energiestrategie. Er ontstond behoefte aan kennisdeling, omdat door toenemende technologisering niet alle kennis meer in eigen huis aanwezig kon zijn. Er kwamen breed gedeelde maatschappelijke vraagstukken, zoals voorzieningen die onder druk staan en het goed bereikbaar houden van bedrijven en winkel- en woongebieden.

Gezamenlijke opgaven

Inmiddels weten de partners in de regio elkaar te vinden, al is dat soms met vallen en opstaan. Daarin zijn we in de regio echter niet uniek. In de regio hebben we elkaar ook nodig. We hebben immers allemaal te maken met dezelfde, serieuze maatschappelijke vraagstukken en veranderingen.

Omgaan met veranderingen: dat is de grootste uitdaging van Noordoost-Brabant. En daar zijn we in de regio samen van oudsher goed in. De Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' van Regio Noordoost Brabant geeft richting aan wat we samen als gemeenten en waterschappen kunnen doen: wat we in de regio samen als gezamenlijke opgaven zien. De regionale opgaven vormen ook de verbinding tussen de Samenwerkingsagenda van de overheden enerzijds, en de Strategische Agenda's van de betrokken overheden, bedrijven en kennisinstellingen in AgriFood Capital en in Noordoost Brabant Werkt anderzijds.

AgriFood Capital

Zo richt de ondernemersgerichte Strategische Agenda van AgriFood Capital zich vooral op het versterken van de economische structuur en het innovatieklimaat in Noordoost-Brabant. Bij de oprichting van AgriFood Capital in 2014 hebben we op basis van een economische analyse in de regio samen gekozen voor een focus op het agrifoodcluster als stuwende sector. Vandaag de dag is dit nog steeds een belangrijk economische cluster in de regio maar tijdens de 'Regioreis' op weg naar nieuwe agenda's hebben we in de regio samen ontdekt en vastgesteld dat de regio economisch ook sterk is in de sectoren hightech, ICT/data en logistiek.

Noordoost Brabant Werkt

De strategische WERKagenda van ondernemers, onderwijsinstellingen, sociale partners en overheden samenwerkend in Noordoost Brabant Werkt sluit aan op de veranderingen van de aard van werk. We hebben in de regio samen alle talenten, jong en oud, praktisch- en hoogopgeleid, nodig voor al het werk dat er nu en in de toekomst in de regio is. Het is een uitdaging om iedereen te kunnen laten meedoen in goede en mindere economische tijden. Een leven lang ontwikkelen is noodzakelijk om duurzaam inzetbaar te blijven; dat staat centraal in de agenda.

Andere partners

Ook het Rijk, provincies, andere regio's en Europa zijn belangrijke partners om onze complexe opgaven samen mee op te pakken. Een voorbeeld hiervan is de aanvraag voor een regiodeal met het Kabinet - op het moment van schrijven van de drie agenda's - voor een versnelling en verbreding van

de uitvoering van de drie agenda's. Deze aanvraag is samen met provincie Noord-Brabant, AgriFood Capital en Noordoost Brabant Werkt ingediend. Bij verschillende dossiers – zoals ruimte, mobiliteit (A50), energie (RES) en de transitie van de landbouw – vormt de gedachte van één overheid de basis voor een gezamenlijke uitwerking, samen met een sterk netwerk van partners en aanvullend op de ondernemersgerichte agenda.

4. Richting 2030

De drie agenda's staan niet op zichzelf. Zijn geen doel op zich. Ze vormen een gezamenlijk antwoord op de uitdagingen die op onze regio afkomen. We bevinden ons namelijk in een tijdperk waarin economie en maatschappij aan ingrijpende en snelle veranderingen onderhevig zijn. Zo neemt het belang van schone energie steeds verder toe en schakelen we over naar duurzame bronnen. Ons klimaat verandert en vraagt om aanpassing van de inrichting van onze steden en het platteland. De verduurzaming van onze economie vraagt om andere vestigingsplaatseisen. Slimme computers en technologieën zorgen voor taakveranderingen in werk en voor nieuwe beroepen. Hiervoor zijn andere kennis en vaardigheden nodig. Er is een toenemende vraag naar gezondheidszorg omdat we steeds ouder en hulpbehoevender worden. Het draagvlak voor de huidige wijze van voedsel produceren en de noodzaak van een meer toekomstbestendige voedselproductie in onze regio wordt alsmear groter. Kringlooplandbouw en produceren in slimme ketens vormen daarop eigentijdse antwoorden.

Leefbaarheid onder druk

Veel sectoren en werkprocessen gaan fundamenteel veranderen. Dat vraagt om aanpassingen van mensen en organisaties. Dit kan alleen als de noodzakelijke randvoorwaarden hiervoor aanwezig zijn. Zoals goed geschoold personeel, mensen die zich een leven lang ontwikkelen en aantrekkelijk te zijn voor talent. Behalve werkgelegenheid zijn ook een aantrekkelijke leefomgeving en een goede bereikbaarheid van voorzieningen nodig. Maar door vergrijzing en het wegtrekken van jongeren staan die voorzieningen en daarmee de leefbaarheid juist onder druk.

Gezamenlijk en opgevegericht

Al deze maatschappelijke en economische uitdagingen vragen om een gezamenlijke aanpak en een opgevegerichte benadering, waarbij verschillende overheden op meerdere schaalniveaus samenwerken. Hierbij is de samenwerking met ondernemers, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en inwoners van groot belang. In de drie agenda's komen worden opgaven benoemd en worden onderlinge relaties met de andere Strategische Agenda's gelegd.

5. De drie agenda's

De regio Noordoost Brabant heeft een traditie in samenwerken. De Strategische Agenda voor de periode 2014-2020 heeft richting gegeven aan:

1. De overhedensamenwerking tussen de gemeenten en waterschappen in Noordoost-Brabant (Regio Noordoost Brabant),
2. De economische samenwerking tussen overheden, ondernemers en kennisinstellingen (Stichting AgriFood Capital),
3. De samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven, onderwijs en sociale partners op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt (Noordoost Brabant Werkt).

Eén gezamenlijke agenda voor deze drie samenwerkingen met als titel AgriFood Capital gaf soms verwarring: wie gaat over wat? Daarnaast herkende niet iedereen zich in de focus op agrifood. Daarom is besloten de organisaties afzonderlijk herkenbaar te maken en ook drie afzonderlijke agenda's op te stellen. De drie agenda's voor de regionale samenwerking zijn:

1. Samenwerkingsagenda 'Richting 2030'

De agenda van Regio Noordoost Brabant richt zich op mobiliteit en ruimte, leefomgeving (onder andere klimaat en energie) en vestigingsklimaat. De ambitie is een slimme, veerkrachtige regio, op weg naar een circulaire economie. Een regio waarin ruimte blijft om te pionieren. Waarin hard wordt gewerkt en het leven nog steeds goed is. Een regio ook waarin stad en platteland met elkaar in balans zijn, waar we elkaar waarderen en elkaar ook nodig hebben. Een regio met sterke steden met een menselijke maat en een leefbaar platteland dat aan de basis staat van een duurzame, slimme en maatschappelijk houdbare voedselproductie. De Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' is [hier](#) (gebruikersnaam= AgendaNOBrabant wachtwoord= SamenRichting2030!) digitaal te raadplegen. De pdf-versie is in bijlage 1 opgenomen. Een samenvatting van deze agenda is opgenomen in bijlage A van dit raadsvoorstel.

2. Strategische Agenda AgriFood Capital

In de Strategische Agenda van de Stichting AgriFood Capital staan 3 maatschappelijke opgaven omzetten naar economische kansen centraal: transitie naar een duurzame landbouw, tegengaan van verspilling en ontwikkeling van nieuwe voedselconcepten. We hebben samen in de regio daarvoor alles in huis zeker door een sterke verbinding tussen het agrifoodcluster en die van de (high tech)maakindustrie en logistiek. Overheden, kennisinstellingen en ondernemers willen gezamenlijk werken aan de hiervoor noodzakelijke randvoorwaarden. In deze samenwerking kunnen we in de regio samen tot nieuwe oplossingen komen voor maatschappelijke opgaven en deze om te zetten in economische kansen. De Strategische Agenda van de Stichting AgriFood Capital is als bijlage 2 bijgevoegd. Een samenvatting is opgenomen in bijlage B van dit raadsvoorstel.

3. WERKagenda 'Op weg naar 2030'

De strategische WERKagenda 'Op weg naar 2030' van Noordoost Brabant Werkt is breed. Het geeft invulling aan de wettelijke regionale samenwerkingen en taken: Regionaal Werkbedrijf en de aanpak Voorkomen Voortijdig Schoolverlaten en kwetsbare jongeren. De agenda richt zich ook op de wat langere termijn richting een veerkrachtige arbeidsmarkt.

- Dat is een arbeidsmarkt met wendbare en weerbare mensen en organisaties. Bijvoorbeeld door ondersteuning te bieden aan werkgevers om hun werknemers duurzaam inzetbaar te maken.
- Een arbeidsmarkt die minder gevoelig is voor conjunctuurschommelingen. Hoe zorgen we bijvoorbeeld voor voldoende stages en leerbanen in tijden van crisis?
- Een regio waar alle mensen hun talenten benutten, zich blijven ontwikkelen en meedoen.

Een veerkrachtige arbeidsmarkt draagt bij aan een economisch en sociaal sterk Noordoost Brabant. De arbeidsmarkt is immers de motor van onze regionale economie. De dienstverlening, aanpakken en instrumenten worden ingezet voor werkgevers, werkenden, werkzoekenden en jongeren. We realiseren samen in de regio verbeteringen waar mogelijk. We zetten onze ambitie voor een leven lang ontwikkelen voort. Dit moet in het DNA van de regio komen. We organiseren samen in de regio dat kennis wordt uitgewisseld. De WERKagenda 'Op weg naar 2030' is als bijlage 3 bijgevoegd. Een samenvatting is opgenomen in bijlage C van dit raadsvoorstel.

Wat wordt van u gevraagd?

Uw raad wordt gevraagd om de Samenwerkingsagenda van Regio Noordoost Brabant vast te stellen. Aangezien de agenda's van AgriFood Capital en Noordoost Brabant Werkt in het bestuur van hun

organisatie moeten worden vastgesteld, wordt uw raad gevraagd om kennis te nemen van deze agenda's. In deze besturen zitten naast de vertegenwoordigers van ondernemers en kennisinstellingen ook een vertegenwoordiging namens de gemeenten en waterschappen. Deze agenda's zijn nog niet definitief vastgesteld. Inbreng vanuit de gemeenteraden kan nog worden afgewogen.

6. Verbinding met lokale agenda

Door op regionaal niveau samen te werken krijgen we meer voor elkaar dan alleen. Een goed voorbeeld is de samenwerking rondom de bereikbaarheid van de A50. Door een gezamenlijke inzet en aanpak van twee provincies, twee regio's en werkgeversorganisaties, gecombineerd met een goede propositie, is er nu ook aandacht voor de A50 op rijksniveau. Het rijk heeft 103 miljoen Euro gereserveerd voor het verbreden van de snelweg naar 2x3 rijstroken tussen de knooppunten Ewijk, Bankhoef en Paalgraven en andere maatregelen om de doorstroming, bereikbaarheid en leefbaarheid langs de snelweg tussen Nijmegen en Eindhoven te verbeteren.

7. Hoe werken we in de regio met elkaar samen?

Uit het Rekenkameronderzoek van de gemeenten Bernheze, Boxtel en Meierijstad naar onze regionale samenwerking blijkt dat de samenwerking goede resultaten heeft opgeleverd. Het onderzoek leverde ook leer- en verbeterpunten op. Zo verdient het samenspel tussen raadsleden, bestuurders en ambtenaren binnen de gemeente zelf extra aandacht. Door elkaar beter te informeren en te betrekken, kan iedereen zijn rol binnen de regionale samenwerking beter pakken (voor rekenkamerrapport, klik [hier](#)). De aanbevelingen uit het onderzoek zijn verwerkt in de Samenwerkingsagenda en in de organisatie van de samenwerking. Voor het interne samenspel tussen gemeenteraden en colleges staan de gemeenten zelf aan de lat⁵.

Principes van samenwerken

Tijdens de Regioreis hebben we in de regio samen ook een aantal principes van samenwerking opgehaald. Deze staan in de Samenwerkingsagenda onder "Samen doen en laten zien wat we doen". De colleges en dagelijkse besturen waterschappen moeten zorgdragen voor een adequate uitvoering. Hiervoor hebben zij gezamenlijk een aantal uitgangspunten geformuleerd en uitgewerkt in een basisdocument van samenwerkingsafspraken opgesteld (bijlage 4). Dit wordt nog verder uitgewerkt. Zo bepalen bijvoorbeeld de gemeenteraden zelf de nadere invulling van paragraaf 3a.

Instemming convenant

Om de samenwerking in Regio Noordoost Brabant juridisch te borgen is een convenant opgesteld (bijlage 5). Formeel gezien is de verlenging van het convenant voor de overheidssamenwerking een bevoegdheid van het college en dient uw raad hierover slechts te worden geïnformeerd. Wij willen de samenwerking in Regio Noordoost Brabant echter continueren met draagvlak binnen uw raad. Gezien het belang dat zowel uw raad als uw college hecht aan transparantie in de regionale samenwerking wordt uw raad instemming gevraagd voor de verlenging van het convenant. Daarna gaan de colleges het convenant vaststellen en ondertekenen.

⁵ Als voorbeeld kan dienen de notitie 'Heen en weer: versterking samenspel gemeente Boxtel en Regio Noord Oost Brabant'. Deze notitie is aan alle gemeenteraden toegezonden.

De samenwerking van de gemeenten in de netwerkorganisatie van Noordoost Brabant Werkt staat beschreven in de hoofdstukken, 'Aan de Slag' en 'Netwerkorganisatie' van de strategische WERKagenda. De organisatie van AgriFood Capital staat beschreven in het hoofdstuk 'AgriFood Capital'.

8. Proces totstandkoming en besluitvorming

De agenda's van Regio Noordoost Brabant en AgriFood Capital zijn in één proces voorbereid: 'Samen op Regioreis'. Tijdens deze reis hebben we in de regio samen breed opgehaald bij gemeenteraden, colleges van B&W en ambtenaren van de 17 aangesloten gemeenten en bij de dagelijkse en algemene besturen van de 2 aangesloten waterschappen. Al het opgehaalde is gedeeld met alle betrokkenen (www.samenopregioreis.nl) en is getoetst bij maatschappelijke organisaties en bij de provincie Noord-Brabant.

De agenda van Noordoost Brabant Werkt is voorbereid met bestuurders en sleutelpersonen uit de hele regio. Er is in verschillende sessies input opgehaald bij werkgevers, sociale partners, onderwijsinstellingen, gemeenten, UWV, de werk- en ontwikkelbedrijven en de regionale cliëntenraad. Tijdens 'Samen op Regioreis' zijn via de lijn 'menskracht' ook bouwstenen aangeleverd.

Op 23 oktober jl. bent u tijdens de raadsledenbijeenkomst in Oss **geïnformeerd** over de drie agenda's en de belangrijkste opgaven waar de regio voor staat en hoe we in de regio samen de samenwerking in deze nieuwe periode (2021-2024) vorm willen gaan geven. De belangrijkste uitkomsten daarvan vindt u ook op www.samenopregioreis.nl.

Er wordt een Verenigde Voorbereidende Bijeenkomst van Gemeenteraden en Waterschappen georganiseerd. Een experiment en uitnodiging aan alle gemeenteraden en algemene besturen van de waterschappen om gezamenlijk de **meningsvorming** voor te bereiden. In het gehouden 'rondje langs de raden' is het een breed gedeelde wens om als raadsleden gezamenlijk deze voorbespreking te kunnen voeren.

Vervolgens vindt de besluitvorming per gemeente en waterschap plaats. De **opiniërende** bijeenkomst is in de afzonderlijke raadscommissies. Vanwege de inhoudelijke koppeling is het belangrijk dat deze opinie wordt gevormd binnen alle met de regionale Samenwerkingsagenda betrokken raadscommissies. Definitieve **besluitvorming** vindt vervolgens plaats in de afzonderlijke gemeenteraden en algemene besturen van de waterschappen (uiterlijk voor 1 april 2020).

9. Financiën

De basisbijdragen aan de regionale samenwerking waren in de voorgaande periode totaal € 4,00 per inwoner:

1. € 3,00 per inwoner per jaar voor Regio Noordoost Brabant, waarvan inbegrepen een vaste jaarlijkse bijdrage aan AgriFood Capital van (€ 1.006.000).
2. € 1,00 per inwoner per jaar voor Noordoost Brabant Werkt.

Wij stellen voor deze bedragen in beginsel te handhaven voor de periode 2021-2024. De middelen voor AgriFood Capital worden ook gekoppeld aan inwonersaantallen⁶. De verdeling van de € 4,00 per inwoner wordt dan:

1. € 1,56 per inwoner per jaar voor Regio Noordoost Brabant.
2. € 1,44 per inwoner per jaar voor AgriFood Capital.
3. € 1,00 per inwoner per jaar voor Noordoost Brabant Werkt.

Deze uitgaven waren voor de looptijd van de vorige strategische agenda opgenomen in onze begroting. Voorgesteld wordt om deze reservering te continueren voor de looptijd van de nieuwe samenwerkingsagenda.

Naast de basisbijdragen kunnen additionele menskracht en middelen nodig zijn. De opgaven worden opgepakt met een 'coalitie van de bereidwilligen'. Wie mee wil doen, bepaalt mede de ambitie en de inzet van capaciteit en middelen. Deelnemers van zo'n coalitie kunnen daarbij gebruik maken van bestaande budgetten en capaciteit van de eigen gemeente. De portefeuillehouders hebben een grote rol bij de invulling van de regionale jaarplannen en begrotingen. De jaarplannen en begrotingen worden ook voor zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden.

10. Raadsbesluit

Voor het continueren van de regionale samenwerking wordt aan de gemeenteraad gevraagd:

1. Regio Noordoost Brabant:
 - a. vaststellen van de Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' van Regio Noordoost Brabant;
 - b. kennisnemen van het basisdocument voor de samenwerkingsafspraken van Regio Noordoost Brabant;
 - c. instemmen met het verlengen van de samenwerking op basis van het convenant 'regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant 2021-2024'.
2. Stichting AgriFood Capital:
 - a. kennisnemen van de nieuwe Strategische Agenda van de Stichting AgriFood Capital.
3. Instemmen met een financiële bijdrage van € 3,00 per inwoner per jaar voor Regio Noordoost Brabant voor de periode 2021 tot en met 2024, waarvan in beginsel € 1,44 per inwoner per jaar aan AgriFood Capital BV wordt toebedeeld.
4. Noordoost Brabant Werkt:
 - a. kennisnemen van de strategische WERKagenda 'Op weg naar 2030' van Noordoost Brabant Werkt;
 - b. instemmen met financiële bijdrage van € 1,00 per inwoner per jaar aan de strategische WERKagenda 'Op weg naar 2030' van Noordoost Brabant Werkt.

Bijlagen:

1. Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' van Regio Noordoost Brabant.
2. Concept Strategische Agenda 2030 van AgriFood Capital.
3. Strategische WERKagenda 'Op weg naar 2030' van Noordoost Brabant Werkt.
4. Basisdocument samenwerkingsafspraken van Regio Noordoost Brabant
5. Convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant 2021-2024.

⁶ Uit jaarverslag 2018 van Regio Noordoost Brabant is gebleken dat dit omgerekend € 1,44 per inwoner is.

Bijlage A: Samenwerkingsagenda Regio Noordoost Brabant

In Regio Noordoost Brabant werken 17 gemeenten en 2 waterschappen samen aan een regio waar het goed werken, wonen en leven is: nu én in de toekomst. De agenda van Regio Noordoost Brabant richt zich op mobiliteit en ruimte, leefomgeving (onder andere klimaat en energie) en vestigingsklimaat. De ambitie is een slimme, veerkrachtige regio, op weg naar een circulaire economie. Een regio waarin ruimte blijft om te pionieren. Waarin hard wordt gewerkt en het leven nog steeds goed is. Een regio ook waarin stad en platteland in balans zijn, elkaar waarderen en elkaar ook nodig hebben. Een regio met sterke steden met een menselijke maat en een leefbaar platteland dat aan de basis staat van een duurzame, slimme en maatschappelijk houdbare voedselproductie. De Samenwerkingsagenda van de overheden bestaat uit 5 opgaven:

1. Vitale leefomgeving

Ons strategisch doel is een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving met sterke steden en een vitaal platteland, waarbij we in de regio samen nog nadrukkelijker de samenwerking opzoeken tussen stad en platteland. De kern van die samenwerking is elkaar opzoeken en gebruikmaken van elkaars kracht. Het platteland biedt een gezonde omgeving, met name als bron voor duurzame energiewinning, groen, water, biodiversiteit, ontspanning, vrijetijdsbesteding, nieuwe economische dragers en een duurzaam en gezond voedselproductiesysteem. De steden zijn krachtige economische motoren, ofwel centra van innovatie en verduurzaming, met de nodige belangrijke voorzieningen.

2. Duurzaam bereikbaar

Ons doel is om Noordoost-Brabant optimaal te verbinden met de omliggende regio's. *Binnen* de regio zorgen we in de regio samen primair voor goede verbindingen met de fiets en (H)OV. We werken in de regio samen met werkgevers aan een verschuiving van autogebruik naar fiets en (H)OV, en bundelen ruimtelijke ontwikkelingen. We verduurzamen mobiliteit en houden voorzieningen voor iedereen bereikbaar.

3. Aantrekkelijk vestigen

We werken in de regio samen aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven met banen van de toekomst. We creëren in de regio samen volop innovatie- en experimenteerruimte in de sectoren waar de regio sterk in is. Hetzelfde geldt voor vernieuwende circulaire bedrijventerreinen. Ook zoeken we in de regio samen nieuwe bestemmingen voor vrijkomende agrarische bebouwing en industrieel erfgoed.

4. Behoud van talent

We zorgen er in de regio samen ervoor dat jongeren langer in Noordoost-Brabant blijven wonen en dat jonge gezinnen terugkeren naar onze streek. Daarmee willen we samen in de regio bijdragen aan knelpunten op de arbeidsmarkt en tegelijkertijd borgen we samen in de regio de leefbaarheid van de regio op de lange termijn.

5. Een sterk verhaal

De regio staat nationaal en internationaal op de kaart. De deuren staan zichtbaar open voor innovatie en voor nieuwe bedrijven, inwoners en talenten. Het is ook algemeen bekend dat onze regio een betekenisvolle rol speelt in Brabant, Nederland en Europa. Met name vanwege onze economische kracht als 6^e regio van Nederland (van de 40), op het gebied van het uitstekende presterende onderwijs en als prettig woongebied, onze gastvrijheid en gevarieerde natuur en landschap. We dragen samen in de regio onze kracht en trots zichtbaar en proactief uit.

De Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' is [hier](#) (gebruikersnaam= AgendaNOBrabant wachtwoord= SamenRichting2030!) digitaal te raadplegen. De pdf-versie is als bijlage 1 bijgevoegd.

Bijlage B: Strategische Agenda AgriFood Capital

In de Stichting AgriFood Capital werken sinds 2014 de 17 gemeenten en waterschappen in Noordoost-Brabant samen met ondernemers en kennisinstellingen aan de economische vitaliteit van de regio. Het perspectief van de regio ligt in de aanwezigheid van een omvangrijke en complete agrifoodketen 'van boer tot bord' samen met de high-tech bedrijven en de logistieke sector. Deze clusters omvatten toonaangevende (MKB-) ondernemingen, waaronder vele familiebedrijven, die een belangrijk aandeel hebben in de werkgelegenheid in de regio.

Opgaven

In de Strategische Agenda van de Stichting AgriFood Capital staan 3 maatschappelijke opgaven centraal:

1. Transitie naar een duurzame landbouw

De transitie naar een duurzame en toekomstbestendige intensieve veehouderij en in het bijzonder de varkenshouderij die economisch rendabel is, past in de omgeving en maatschappelijk draagvlak heeft. Nieuwe ontwikkelingen vanuit de high tech systemen en datatoepassing zijn hierbij een waardevolle bron van vernieuwing.

2. Tegengaan van verspilling

Het voorkómen, reduceren of verwaarden van (voedsel)verspilling. Dit doen we in de regio samen door het sluiten van grondstofkringlopen in de hele agrofoodketen. Alles van waarde wordt (her)gebruikt, afval en uitstoot worden geminimaliseerd. Nieuwe ontwikkelingen vanuit de maakindustrie en agrologistiek zijn hierbij een waardevolle bron van vernieuwing.

3. Ontwikkeling van nieuwe voedselconcepten

Het vernieuwen voedselconcepten met een nieuwe balans tussen dierlijke en plantaardige eiwitten die nieuwe markten bedienen. Nieuwe ontwikkelingen vanuit de groene technologie en design kunnen hierbij een belangrijke bron van vernieuwing zijn.

We hebben daarvoor in de regio samen alles in huis zeker door een sterke verbinding tussen het agrifoodcluster en die van de (high tech)maakindustrie en logistiek. In de Stichting AgriFood Capital willen overheden, kennisinstellingen en ondernemers gezamenlijk werken aan de hiervoor noodzakelijke randvoorwaarden. We stimuleren in onze regio samen onze bedrijven om gezamenlijk met nieuwe oplossingen te komen voor maatschappelijke opgaven en deze om te zetten in economische kansen. Deze ambitie vraagt om een gezamenlijke aanpak van bedrijven, kennisinstellingen en overheden, samen met maatschappelijke groeperingen.

Om hiervoor in de regio de juiste condities en randvoorwaarden te creëren onderscheid de Strategische Agenda 5 programma's:

- Een programma gericht op talentontwikkeling, duurzame inzetbaarheid en kansen en gevolgen van digitalisering in de voedselketen. Dit doen we in de regio samen in goede afstemming met het regionale arbeidsmarktprogramma van Noordoost Brabant Werkt.
- Een programma gericht op het versterken van ondernemerschap in de regio met nadruk op startende ondernemers en innovatieve MKB-bedrijven. Dit doen we in de regio samen met OndernemersLift+, de Bossche Investeringsmaatschappij (BIM) en de starterscentra in onze regio.
- Een programma Kennis en Innovatie waarbij AgriFood Capital een bijdrage levert aan een open innovatieklimaat met ruimte voor het experiment en ontwikkeling van nieuwe kennis, producten

en diensten op belangrijke maatschappelijke opgaven als de transitie in de landbouw, tegengaan voedselverspilling en nieuwe voeding. Hiervoor worden de noodzakelijke test- en ontwikkelfaciliteiten (proeftuinen) gerealiseerd waarbij ingezet wordt op de mogelijkheden die de verbinding tussen agrifood en high tech (incl. ICT/dataficatie) en design gaat bieden. Dit in samenwerking met kennisinstellingen als Wageningen UR, Technische Universiteit Eindhoven, hogescholen HAS en Avans en het MBO-onderwijs waaronder Koning Willem 1 College, Helicon Opleidingen en ROC de Leijgraaf. Voorbeelden zijn AgroProeftuin de Peel, Datalab AgriFood, Three-Sixty/Verspillingsfabriek, Green Tech Park Boxtel, Foodsquad, Innovatieve Hotspot Land van Cuijk en het Ontwikkel- en Expertisecentrum Dierlijke Eiwitten.

- Tot slot werken we in de regio samen aan programma's gericht op het elkaar ontmoeten en netwerken en aan het vertellen over onze regio en onze kracht. Van belang voor het aantrekken van talent en innovatieve bedrijven. Maar ook voor het versterken van de verbinding met de maatschappij. Zo bouwen we een regio waar we samen trots op kunnen zijn en dat ook uitdragen. Dat doen we samen met Regio Noordoost Brabant (in opgave 5 van de Samenwerkingsagenda van Regio Noordoost Brabant: 'Een sterk verhaal').

De Strategische Agenda van de Stichting AgriFood Capital is als bijlage 2 bijgevoegd.

Bijlage C: WERKagenda Noordoost Brabant Werkt

Overheden, ondernemers, sociale partners en onderwijsinstellingen willen op regionale schaal doorgaan met de arbeidsmarktsamenwerking. We hebben afgelopen tien jaren goede resultaten bereikt en vernieuwing gerealiseerd. Er is een prettig samenwerkingsklimaat. We hanteren vanaf 2020 weer de naam Noordoost Brabant Werkt voor onze netwerkorganisatie.

De strategische WERKagenda van Noordoost Brabant Werkt bestaat uit drie programmalijnen en vier opgaven. De programmalijnen vormen de basis. Zij geven deels ook uitvoering aan de wettelijke regionale samenwerkingen en taken zoals vastgelegd in de Participatiewet en diverse onderwijswetten. Met opgabegericht werken zoeken we gezamenlijk naar oplossingen voor arbeidsmarktproblemen die voor inwoners en bedrijven het verschil maken en gemeentegrenzen overschrijden.

Programmalijnen:

1. Regionaal Werkbedrijf / Werkgeversservicepunt Noordoost Brabant

Werkgevers en werkzoekenden vinden elkaar voor duurzaam werk. Iedereen doet mee.

In de Participatiewet staat de verplichting voor een Regionaal Werkbedrijf. Het Regionaal Werkbedrijf geeft sturing aan het Werkgeversservicepunt Noordoost Brabant (WSP). Het WSP is een netwerk van accountmanagers van 16 gemeenten, 3 werk- en ontwikkelbedrijven en UWV en geeft de werkgeversdienstverlening vorm. Zij plaatsen werkzoekenden in werk; voor werkzoekenden die niet in staat zijn 100% wettelijk minimumloon te verdienen, realiseren we de banenafspraken en als dat niet kan beschut werken. Het regionale actieplan Perspectief op Werk uit 2019 geeft focus voor de activiteiten voor de komende jaren.

2. Jongerenaanpak

Alle jongeren 16-27 jaar in een kwetsbare positie hebben een goede start op de arbeidsmarkt.

Overheden en onderwijsinstellingen werken toe naar één jongerenaanpak. Dit is effectiever en van belang zodat jongeren in de arbeidsmark regio een goede aansluiting op de arbeidsmarkt hebben. We bundelen de wettelijke taken en activiteiten voor de aanpak voortijdig schoolverlaten, de aansluiting van kwetsbare jongeren met de arbeidsmarkt of dagbesteding en de jeugdwerkloosheid. De jongere en hun vraag staat centraal. Vanuit daar organiseren we de oplossingen. We hebben de jongeren in beeld.

3. Werkgeversaanpak

Meer bedrijven aan de slag met strategie en HR voor een sterkere economische positie.

De werkgeversaanpak richt zich primair op de middellange termijn, waarbij ondernemers en werknemers wendbaarder en weerbaarder worden gemaakt. Hierdoor kunnen zij beter inspelen op veranderingen en ontwikkelingen en daarmee de concurrentiepositie verstevigen of behouden.

Opgaven:

1. Leven lang ontwikkelen

Meer mensen ontwikkelen hun talenten door bewustwording, oriëntatie en ontwikkeling.

We werken aan een leer- en ontwikkelcultuur in onze regio. Hoe meer mensen, organisaties en de samenleving zijn ingericht op leren en ontwikkelen, hoe flexibeler, duurzamer, betekenisvoller en waardevoller voor bedrijven en mensen.

2. Inspelen op transitie

Mensen en organisaties spelen in op het andere werk van de toekomst.

Er zijn diverse transitieën die grote impact hebben op de arbeidsmarkt. Wij steken actief in op deze vraagstukken. Op dit moment zien wij drie grote ontwikkelingen voor onze regio: digitalisering/robotisering, energietransitie en kringlooplandbouw. Tegelijk blijven we alert voor nieuwe transitieën.

3. Talentaanpak

Binden, boeien en aantrekken van talenten voor werk in de regio.

Veel gemeenten zetten in op het aantrekken en behouden van talent. Enkele redenen hiervoor zijn behoud van bedrijfsleven en bedrijvigheid in de regio door de aanwezigheid van de juiste werknemers; behoud van kennis en mogelijkheden tot innoveren; minder krapte in tijden van hoogconjunctuur; versterking sociale cohesie. We verkennen wat Noordoost Brabant Werkt hierin kan betekenen.

4. Omgaan met crisis en krapte

Zoveel mogelijk mensen blijven aan het werk.

We willen in arbeidsmarktregio voorbereid zijn op een nieuwe crisis die er volgens een aantal economen aankomt. We willen dan klaar zijn om direct te kunnen reageren en niet dan pas plannen bedenken.

Per programmalijn en opgave wordt bekeken wie en wat nodig is om de goede resultaten te behalen. Dat organiseren we.

De WERKagenda 'Op weg naar 2030' is als bijlage 3 bijgevoegd.